

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fl., a doua órá
12 fl., a treia órá 10 fl.

Tot ce privesce fóca,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii«

în
Blaș.

Fóe bisericéscă-politică.

Anul XI.

Blaș 30 Martie 1901.

Numărul 13.

Constatări îngrijitoare.

(?) Preocupăția de căpetenie a preoțimei noastre în timpul din urmă, e atât de mult ventilată chestie a congruei.

Și e foarte natural, ca preoții nostri să se gândească de vreme la chipul, cum ar pute mai ușor și mai bine să asigure viitorul familiei lor, adese foarte număróse.

E regretabil inse, că în același timp, în care ei spun, că numai mânați de acest gând, arată așa mare interes chestiunii congruei, neglijă cu totul o instituțiune foarte folositoare, căreia mai ales și chiar pentru considerațiile de mai sus, ar trebui să-i arete o deosebită importanță și interes.

Înțelegem fondul de pensiuine a preoților deficienți.

Înșelați de visul, că în scurtă vreme vor fi salariați în totă forma, preoții nostri sub farmecul acestui viitor, care în realitate, par că devine tot mai îndoiș, neglijă cu totul așa face datorințele impuse de statute. Ei nu vreau să știe nimic de ajutorul, pe care acest fond li-l póte da atât lor, cât și familiilor lor în venitor, ei continuă a aștepta visul de aur promis.

Și fac foarte rău preoții nostri.

Până când congrua va fi ast fel regulată, cât să întregéscă venitele preoților la cuantul prescriș de lege, și ast fel să le facă traiul mai suportabil, va mai trece încă multă vreme, și dacă până atunci, ei vor continua cu indiferentismul acesta revoltător, dovedit până acuma, și în special în anul trecut, îndoit își vor strica.

Nu vrem să acuzăm pe nime, lăsăm să vorbéscă cifrele, așa după cum le aflăm aceste în cerculariul mitropolitan Nrul IX.

Fundat înainte cu mai bine de 10 ani, prin o donațiune de 5000 fl. făcută de fericitul mitropolit Vancea, averea acestui fond, de abia s'a ridicat până la sfirșitul anului trecut la suma de peste 63 mii coróne. E adevărat și aceea, că din taxele anuale numai o parte rămân în acest fond, ér două trec la fondul véduvelor și orfanilor de preoți. E drept inse și aceea, că și taxa solvită în anii trecuți a fost aprópe ridiculă. Cine plătesce la vre-un fond de pensie 2. 3 ori 5 fl. anual?

Să spună profesorii nostri de la gimnasiul din Blaș, cât au plătit ei în cei 10 ani trecuți? La cei mai mulți,

taxa solvită era sau peste, sau aprópe de 100 fl., ér după aceea anual 4% din salar. Și cu tótea acestea nici fondul lor n'ajunge încă cifra de 100 mii cor.

Și în butul taxei de tot neînsemnate, cei 10—15 preoți deficienți primiau în timpul din urmă anual 120 fl. respective 180 fl.

După trecerea primului ciclu, se spera, că cu prilejul Sinodului din 1899 preoțimea prevéind, că va fi înșelată în așteptarea unui viitor mai bun, își va aduna tóte forțele, ca să se întărească prin puterile sale proprii, fără de a conta la ajutor străin. Naivii, cari au cređut așa ceva tare s'au înșelat. De abia s'au putut ridica taxele la 4. 6. și 8, respective 10 fl., s'au mai taxat și bisericile cam cu 1000 fl. anual, s'au stabilit unele taxe de promovări și denumiri, cari de abia aduc la an 100 fl. în colo totul a ramas ca mai înainte. Totuși s'a făcut o înóire: s'au redus anii de serviciu de la 50 la 45 ani. De alte jertfe, majoritatea Sinodului n'a voit să știe, așa cât tuturor le făcea impresia, că aci nu e vorba de un fond, din care cu timpul ér preoților să se deie ajutoare, ei mai curénd, de nisce bani, pe cari preoții sînt constrînși să-i deie, fără ca ei să aștepte ceva.

La presupunerea acésta ne mai întărește și faptul, că la sfirșitul anului 1900, care a urmat după clasificarea nouă, restanțele de taxe s'au ridicat de odată de la 5000 cor. cât era mai înainte, la 9168 cor., ér din taxele, ce ar fi trebuit să le solvéscă bisericile și cari, după cum am spus, de abia fac 2000 cor., au rămas restante peste 1400 cor. În total restanța primului an din noul ciclu, se ridică la considerabila sumă de peste 10 mii cor.

În fața acestei nepăsări pécătóse, nu știe omul ce se zică și il cuprinde pe ori cine mirarea, de puținul interes, pe care preoții și-l arată lor însiși, dar mai ales familiilor lor.

Pentru că, o știu acesta cu toții, cămenirea fondului acestuia d mai ales să ajute pe cel alalt fond, pe al véduvelor și orfanilor depreoți.

Până póte bietul preot muncesce, dar, când el nu mai este, cum se va ajuta urmașii săi? cine le va întinde ajutorul de care au lipsă? étă întrebarea, la care așa de rece răspund, chiar aceia, cari datorți ar fi să jertfescă mai mult. Sau dórá e suficiență suma de peste 13 mii cor., care se împarte anual între câte va sute de véduve și

orfani și din care unui orfan de abia îi vine 40 cor., ér unei véduve fără avere 80 cor.? nu o credem!

Étă pentru ce mai ales nu pricepem, de ce preoțimea noastră nu îmbrătoșeză cu mai multă căldură fondul deficienților și de ce restanțele se ridică an de an.

Sînt îngrijitoare constatăriile acestea, și ele n'au putut fi trecute cu vederea nici de noi fără a le remarca. Avem inse 'speranța, că totuși nu au fost zădarnice aceste câte va șire scrise în favorul preoților de la sate, pentru prosperarea cărora am luptat tot de una, și, că până încă nu-i târziu, frații preoți vor ajunge la adevératea vorbelor, că nime nu te ajută, dacă însuți nu vrei să te ajuti!

Lupta pentru cruce. — Porțile unversității, cari au fost închise în săptămána trecută, din pricina tulburărilor iscate din lupta pentru cruce a tinerimei unversitare, s'au deschis, și prelegerile s'au început.

O mulțime de felicitări a primit tinerimea pentru ținuta-i démnă, îndemnată fiind la perseveranță și luptă mai de parte.

De remarcat este memoriul publicat și subscris de doctorii promovați la unversitatea din Budapesta.

Memorial e adresat rectorului și senatului unversitar, și cere restituirea crucei în vechile sale drepturi la unversitate.

Între altele zice memoriul:

Instrucțiunea unversitară este în timpul din urmă lipsită de idealismul religios-moral, care în cultivarea sciinței îndemná pe om la ambiție mai înaltă; căci li lipsesce direcțiunea aceea mărețá, pe care crucea o simbolizează mai strălucit, iubirea de ómenl. . . . Desnădăjduită vedem națiunea noastră rătăcind pe căile sárăcírui, ireligioșității, imoralității și lipsei de patriotism. Resultatul acestei rătăcirii este emigrarea, sau — ceea ce e și mai rău — anarhia. Tóte acestea din cauză, că poporul nu ne recunóșce pe noi de conducători adevérați, ei luându-se după vorbele agenților plătiți ai socialismului internațional, privesce în noi numai o clasă a domnilor, pentru cari el muncesce.

Dar cum să și fim conducători, când noi însine nu avem în viétă vre-o stea conducătoare, căci *din școlă n'am adus cu noi altceva, de cât sarbeda spoială de sciință și dorul de a face cu ori ce preț avere și de a trăi în tihnă și comoditate.* — Cum vom pute fi conducători ai poporului sérac și mărginit, când sîntem lipsiți de principiul necesar pentru acésta, de mărețul principiu fundamental al religiunii creștine, de iubirea cea mare de ómenl! Căci unde ne-am fi și putut însuși acest principiu măreț de viétă, dacă idealismul și simbolul lui, sfinta cruce, sînt alungate de la unversitate!

În chestia rosariului. — Cetitorii noștri s'au putut convinge, că în ori ce chestie, ce preocupă preoțimea noastră, permitem cea mai largă discuție. Așa am făcut și în chestia rosariului. S'a scris mult și de mulți și „pentru“ și „contra“, și credem că s'a scris destul. Putem dar închide discuția, cu un cuvânt de închiere.

E mai pe sus de ori ce îndoielă, că „rosariul“ e o învoire în biserică noastră și învoirile sînt strîns oprite, dacă nu aș în favorul lor aprobarea formei superior. Cu atît mai virtuos trebuie combătute aceste învoiri, cînd mai sînt dezastrușe și în urmările lor, cînd contribuie la introducerea unei limbi străine în cultul dumnezeesc. În cazul acesta mai ales, preoțimea noastră trebuie să pășescă cu toată energia.

Un preot, „adict al rosariului“, ne trimite chiar o cîrticică pentru societățile „rosariilor“, aprobată de Ordinariatul de Muncaci. Cîrticica e tipărită în limba magiară și rugăciunile sînt compuse „din rugăciunile ritului, orologierului și acatistierului nostru oriental“, cum adaugă respectivul preot. Am frunzărit cîrticica, dar în rosariul propriu zis, n'am aflat nici o rugăciune din Orogier. Rugăciunile de dimineață, care preced rîndușela rosariului, cum și cele care încheie acest cult, da, sînt din orologieru, cele alalte „emelkedés“-uri și „fohász“-uri înse nu. Că vor fi „esența evangeliilor alor 15 sîrbători împărătesci“, — se pôte. Dar e un fapt în de obște cunoscut, că nici o rugăciune, nu pôte fi introdusă și obligătoare pentru nici un credincios, pînă nu e revădută și aprobată de Ordinariat. Că „imakönyv“-ul trimis e permis de Ordinariatul de Muncaci e fapt, dar el e numai pentru credincioșii ruteni, și preoții noștri din părțile nordice, fac rătă.

dacă conced, ca credincioșii să se folosescă de ast fel de cîrti și ce e mai mult. dacă permit, ca sub conducerea dîmnelor preotese să se facă cult public în biserică și încă în o limbă străină.

Un prietin al foil noastre ne trimite din Viena o scrisore, în care ne spune, că la 1897 a apărut o cîrticică tradusă de Dl Cupeea, acum profesor la Orade, în care se cuprinde și rîndușela rosariului cu tainele lui. „Tot rosariul — se zice în aceea scrisore, — constă din 1 Credeu, 6 Tatăl nostru și 53 Născătoare. cu tainele corespunzătoare. Cred, că părțile acestea nu sînt contra ritului oriental, deci nici rosariul nu pôte fi contra ritului. După părerea mea e o devoțiune privată.“

Mai e un soi de rîndușela a rosariului, foarte simplă și constă din 1 Credeu (crucea rosariului), 6 Tatăl nostru (bóbele cele mari) și 53 Născătoare (bóbele cele mici). Că în rîndușela acesta, nu e nimic potrivit ritului, nu mai încapă discuția, și în cazul acesta rosariul hotărît e o devoțiune privată, un obiect, cu care cineva își numără rugăciunile, pe cari vrea să le reciteze.

Asta e în întregime chestia rosariului. Sintem de acord și noi cu părintele Șuta, că într'adevăr biserică gr. cat. și cultul ei atît de măiestos, sînt capabile să alimenteze și potenteze viața religioasă a credincioșilor, și că pentru cultivarea mai departe a acesteia, nu avem lipsă să recurgem la învoiri. Unde aș fost reclamate învoirile acestea, e vina preotului, care întrelasă a face cunoscut poporului frumusețile ritului și cultului bisericeii noastre grecesci.

Revistă bisericească.

Roma. Pe cum se anunță din Roma Sfinția Sa Papa Leo XIII în consistoriul cel mai apropiat va crea 16 cardinali. Între acestia vor fi doi streini: arhiepiscopul de Praga Skrbensky și episcopul din Cracovia Puzina. Prin crearea noilor cardinali, sacrali colegiu va consta din 71 membrii, dintre cari 43 vor fi italieni; ér restul de 28 străini.

Revistă politică.

Din Patrie. Ministrul president Széll, încă de la denumirea sa de prim-ministru și provisor ministru de interne, a promis reforme, cu privire la simplificarea administrațiunii. Proiectul de reforme acum se gata, și pe cum se susține, după s. Pasci va fi și prezentat înaintea camerei spre desbatere.

Dispusățiunea mai însemnată a numitului proiect se referesce la cassarea manipulațiunii de bani comitatense. Cassele comitatense cu finea lui Decembre a. c. trec la perceptoratele regesci; ér foștii oficiali, vor fi denumiți din partea statului la de aceleași oficii, de cari aș avut mai înainte. De cumva înse cu unii nu s'ar puté face așa ceva, guvernul își rezervă dreptul de aș puté aplica la alte oficii finanțare cum ar fi s. e. de vamă, sare, tábac etc. Dispoșiția acesta a ministrului vre să încunjure prea multele pensionări, prin cari fără nici un rost s'ar îngreuna fondul de pensiuine.

Feuilleton.

„Băieții noștri sînt azi prea îngreunați în școlă.“

(Umorescă după Paul de Schönthan.)

(Fine.)

Lisișóra. care pe lângă toată strîmtórea sa, e copilă cu tact sigur, declară, că la o atare excursiune cu gondola, nu vrea să știe nimic de participarea nice unui „Jonel“ și numai de cât observă, că acest început ar fi, ce e drept, la loc la o étate mai matură, dar e contrar cu dispoșiția temel, în carea despre o însoțire bărbătescă nu ocură nimic. Natural, că bonna o pusese acesta la cale cu un Jonel galant. Neisbutind, se arată ca și cînd ar fi fost ofensată și denegă ori ce conlucrare mai departe. Altcum ea nici nu e angajată pentru acesta, dar totuși îi ia în nume de rău tăcerea sa cerbicósă, cînd Lisișóra îi ceru sfat în privința gramaticală, fiind în dubiu, scrie-se: mi-se pare, ori mi-să pare.

Dilema acesta ar fi provocat, se spune, cea dintăi catastrofă mai mare. Lisișóra, părăsită de toată lumea, se vedu în fața unei lucrări spirituale titanice neînvigibile. a cărei terminare devenia din ce în ce tot mai întezitoare. Ea aruncă așa zicînd pușca în buruienii și după cum îi era datina în casuri de desperare extremă, s'a refugiat în chilie de scaldă și aici în singurătate a vîrsat lacrimi dureroșe. Cristina, bucătărăsa,

a cărei merit principal consta într'un suflet milos și credincios, ne mai putînd suferi atîta miserie, înduplecă în cele din urmă pe Lisișóra, să-i deschidă ușa chiliei și inima sa.

Durere, nice ea nu scia, scrie-se: mi-se pare, ori mi-să pare, ér despre o excursiune cu gondola nu avea nici idei. Ea-și uni durerea sa cu desperățiunea Lisișórei și se lăsă a fi răpită la o condamnare sumară a nisuițelor pedagogice din timpul nostru, a cărei vîrf ascuțit era îndreptat în contra personalității și constituțiunii mentale a sus zisei directóre.

O nouă dovadă despre bunătatea gata de ajutoriu și de jefire a acestel ființe simple o prestéză altmîntre și faptul, că ea nu se sfi a intra pe trepte într'o conversare cu portariul. Conversația se învîrtia asupra plăcerii unei excursiuni cu gondola, pe cum zice femeia mea, că ar fi aușit. Dar chestiunea cu se și să rămase nedeslegată și tesa nu înainta. Pôte că Lisișóra s'ar fi mai liniștit și ar fi învățat a se supune sortii, dacă n'ar fi nimerit atunci și cumnatul meu și dacă el — fără leac de pricepere despre serioșitatea situației — nu ar fi fost atît de neprecaut, să lefe lucrul din punctul cel mai neacomodat, adevă din partea comică. Mă rog a face lucru comic din o dramă familiară! El începu a necăji copila și a o urmări în modul sêu glumet cu versiculul glumet.

„Pe marea-lină, carea suspină . . .“ și „o gondolă în trei (între) gondole . . .“

Barêm de l-ar fi spus ceva lucru cu minte!

În urma acestor esperințe, copila era dar îndreptățită, de a renunța cu totul

la ori ce speranță în ajutoriu omenesc. Tradată, părăsită și luată în rîs, se aruncase în brațele desperării și așa o aflasem la sosirea mea acasă. Acesta era la 8 ore sara.

Curate 12 ore scurte ne mai despărția de terminul de a preda ocuparea, dar excursiunea cu gondola trebuia descrisă.

— „Tatăl tîu îți va mîntui onórea, copila mea, după cină vom scrie temă împreună. — zisei e. sîrutându-o pe fruntea arđătoare. Ea se liniști. Cîte o dată mai răsufia greú și convulsiv, cutrîmurându-se în întreg corpul ei delicat, dar mîncă și beu.

Era la 9 ore, cînd noi, adevă e și copila, pornirăm la cea mai liniștită și separată chilie a locuinței noastre — tăcuți și serioși, conscii de însemnatatea propusului nostru — excursiunea cu gondola avea să fie descrisă. Am dat ordin strict, ca nimenia să nu cuteze a se apropia de acel loc retras, lampa de lucru era din noú umplută, celor rămăși le ziserăm: nópte bună! cu o anumită solemnitate după însemnatatea momentului. Lisișóra era deplin liniștită, ea se alipi de mine — fiind mai înainte predată perirei sigure, ea să prinse acum, cum am zice, de rădăcina puternică a unui stejar, era mîntuită și noua putere de viață trecu într'nsa.

Ne aședarăm la masă, eú pusei mîinile pe piept și cu capul puțin plecat privii meditativ. — scii doră Dvóstre poziția cunoscută a marelui Napoieon. — aveam lipsă de dispoșiție și de reculegere. Dar fetița, carea nu scia nimic de aceste pregătiri tainice ale fantasiei și nu-și lua ochii de la mine, mă apostrofă în fine: „Tată, dar începe o dată!“

Austria. Despre parlamentul din Austria nu putem zice decât, că pe lângă multe certe și batjocuri reciproce lucră puțin, dacă nu chiar nimica.

O idee bună înse totuși a ieșit din parlamentul imperial și tocmai din capul lui Schönerer. E vorba adevărat, ca ministerul din Austria în conțelegere cu cel din Ungaria, să facă pașii de lipsă la ministerul comun de externe, ca Austro-Ungaria, ca una ce a subscris hotărârile conferinței de pace de la Haga, să mijlocască împăcarea între Buri și Anglezi.

Franța. Parlamentul francez continuă cu desbaterea proiectului despre congregațiunii. Paragraful referitor la Desființarea congregațiilor neaprobată s'a primit. Acum se tractează despre cassarea școlilor susținute de congregațiunile religioase și de a nu se permite instruirea ulterioară făcută din partea călugărilor nerecunoscuți.

România. Mai zilele trecute era să erupă criza în armată. Vre-o 23 generali și 31 coloneli, cari luaseră parte în războiul cu Turcii și-au dat abdicarea. Motivul a fost, că ministerul Sturdza voia să facă la armată o economie de 10 milioane frct. Criza înse s'a delăturat prin pășirea la mijloc a Regelui. S'a primit abdicarea alor 7 generali și 5 coloneli mai bătrâni, ér restul a rămas și mai departe în postul ce l'au avut. De șef al statului maior fu denumit fostul ministru de război Lahovary. Ca totuși înse să se facă ceva economie și la armată, s'a hotărât, ca oficiile din armată, devenite vacante să rămână așa cam pe timp de doi ani,

până când va trece criza financiară, și ostășimea să fie dimisă pe rînd pe 45 zile.

Se înțelege, că comitetul macedonean din Bulgaria, s'a îmbucurat de criza, ce era să isbucnescă în armata română și a provocat pe soții săi să-și continue mai intensiv activitatea (Acestea toate sînt posibile după ce Bulgaria a ajuns într'o nesiguranță atât de mare în cât și prim-ministrul bulgar e de părerea ca ducându-se prințul Ferdinand de unde a venit, Bulgaria să se prefacă în republică sub protectoratul Rusiei.)

Transvaal. S'a vorbit mult despre tractativele de pace dintre Botha și Kitchener. Opiniunea generală era, că acelea de fapt există. Au fost da pertractări de pace, dar fără rezultat. Pe cum se vede din documintele, ce ministrul coloniilor angleze Chamberlain, le-a prezentat parlamentului, prima pedecă pentru împăcare a fost, că Kitchener n'a voit să dea amnestie și Hollandezilor din țara Cap, pe cum ceruse Botha. O altă pedecă a fost, că Anglezii pretindeau, ca de aci încolo nici unui bur să nu-i fie permis a ține arme fără concesiune. Cea mai mare pedecă înse a pus-o cestiunea Cafe-riilor. Botha pretinse, ca aceștia să rămână în starea, în carea fuseseră înainte de război, la ce înse nu s'a învoit Kitchener. Starea mai detaliată a lucrurilor nu se poate cunoște, pentru că alte documinte Chamberlain n'a pus la dispoziția deputațiilor. Ma nici chiar condițiunile, pe lângă cari Buri s'ar învoi la depunerea armelor, încă nu sînt cunoscut. Într'alte spon unii, că Buri nu încheie pace, de cât numai pe lângă recunoșterea independenței absolute, alții

din contră susțin, că Buri se preda și se învoiesc la anexarea republicelor lor, dacă din partea Angliei li se va concede independența internă, dacă instrucțiunea va rămâne și pe mai departe hollandeză, dacă se va da amnestie generală și în fine, dacă din venitul băilor de aur, cari vor trece în posesiunea Angliei, vor întrebuința în tot anul 3 milioane de funți pentru restaurarea farmelor pustite. Dar aceste toate sînt numai combinațiuni; adevărata stare a lucrurilor e necunoscută.

Corespondințe.

Nu avem Biblie . . .

De la Jiu, luna lui Martie 1901.

„Buzele preotului să păzescă știința“. Și care este această știință? — Fără îndoieală, că profetul înțelege știința sfîntă, știința dumnezească, știința adevărurilor eterne. Și unde se cuprind aceste adevăruri? — Toți mărturisim, că în s. Scriptură!

Adecă noi preoții să păzim știința s. scripturii. Bine, dar de unde s'o păzim, când nici nu o avem. Adecă, ca să nu fiu rău înțeles, mă esplic, — înțeleg, că nouă poporului unit cu biserica Romei, ne lipsesce cu desevîrșire edițiunea românească a s. scripturii.

Se poate un lucru mai paradox? Jidovul își are talmudul său, Turcul coranul etc., — și noi lege sfîntă avînd, cu misiune apostolică, — ne lipsesce cartea noastră sfîntă!

Întru adevăr, ce ne mai și folosesc ambițiunea, că sîntem ram din uriașul pom al catolicismului, când nici după 200 ani de unire cu Roma, nu dispunem de o edițiune a s. scripturii, din carea alți frați ai nostri au zec și sute de edițiuni!?

Hm! ușor de zis, lucrul totuși nu era așa de simplu, Răscolii în reminiscențele mele după o excursiune cu gondola, dar tot de una reveniam asupra partiei de sîniat în munții metalici, apoi éráși îmi trecea prin minte capul cel comic, pleșug al socrului meu; — am făcut descoperirea, că nu posedeam nici cea mai mică facultate, de a descrie fie și cea mai simplă întimplare. Tot de o dată se trezi în inima mea conștiința, că această însușire, care pentru Lisișóra deveni atât de fatală, copila de la mine a moștenit-o. — Era formal ridicul, dar fapt e, că nu mă puteam urni mai departe. Neliniștea Lisișórei începu din nou să se destepse. Înflorată vedea, că tot întruna ștergeam éráși ce scrisesem ceva mai înainte, — pentru că era curată prostie. Adevărat lucru de Penelopă. La 10 ore am dus copila la culcare, pentru că prezența ei stîrnia în mine un fel de timiditate; i-am dat înse parola, că dimineața când se va trezi, va afla tema gata pe scaunul de dinaintea patului, într'o oră apoi poate să o decopieze și așa onórea ei e mîntuită.

Cu un oftat lin m'am întors în chilia de lucru. M'am preumblat în sus și în jos, apoi ér m'am pus la masă, am beut cafea neagră, am fumat, dar nimic nu a promovat dispoziția mea de lucru. Mărturisesc, că am și suduit, și între păreți a răsunit multe cuvinte aspre . . . Dómnice, ce necaz a adus această ocupațiune școlastică în casa noastră! O ultimă încercare, făcută în cele din urmă cu câte-va păhare de vin vechiu, roșu, se părea, că are să fie încoronată de succes. Cătră miezul nopții dispărură norii indispușnerii, o dispoziție veselă, conciliantă eși de-asupra undei, péna sbura, așa zicînd

peste hîrtie, mergea lucrul ca — uns. Simțiam un adevărat deliciu, a comite în tăcerea nopții așa o nevinovată falsificare de monetă, și eu cred, că stilul mi-a succedat tare bine. Am încheiat cu cuvintele, pline de convicțiune veselă: „ . . . Tóte amicele mele, cari au participat la această mărețá partie pe apă, vor păstra în memorie această sară plăcută și le va servi spre mîngăiere și în órele triste ale vieții“. Apoi sculându-mă de la masă, simțiam în mine o adevărată mulțumire. M'am furișat la patul Lisișórei și i-am pus foitele pe scaun. „Dormi în pace, ingerel mic. — Directóra ta nu va escugeta ușor vre-o temă, carea tatăl tău să n'o potă rezolvi splendid!“

În zina următoare credeam că afacerea s'a terminat acum, și pacea și liniștea éráși vor intra în casa noastră. S'a întîmplat înse altcum. Întîrzierea Lisișórei în venirea de la școlă ne-a pus pe toți într'o emoțiune plină de temere. Bătuse 1/2 la 2,—2 ore, Lisișóra nu veni; în fine la un pătrariu pe 3 ore apáru, dar în ce dispozițiune? Iertați-mă, dar această a o descrie o inimă de părinte nu o poate face. Era o miserie.

Plîngea, — ba nu, urla cum se zice.

Pentru tema mea ea a trebuit să stee închisă! Învătătoarea nu se putu reține, de a o ceti publice înaintea clasei întregi, firesce, cu observări batjocoritoare, și întrégă clasa erumpea în hohote, când aflau câte o espresione slabă.

Veți zice: vinul . . . pe cuvîntul meu, am fost treaz, când am scris tema!

Pentru această dară am ședut mai o noapte întrégă la masă, — o, e oribil, și biata copilă, óre nu avea tot dreptul, să mă gră-

mădescă cu imputări: „Tată, rău ai făcut tema, ai făcut o grămadă de erori!“ — Pentru această dară a trebuit să sufere ea, să sufere încă aspru.

Puneți-vă în poziția mea, eu, carele până acum am ajuns etatea de 40 ani fără a fi pedepsit, am trebuit să stau închis într'o școlă de fetițe, pentru „Espresiiuni scripturistice defectuóse, ortografia plină de erori și folosirea de forme gramaticale învechite“, — n'o pot spune la nime, căci m'ași face de ris. E înse neauđit, ce să pretinde astăzi în școlă de la băleții nostri.

„De ce rîdi?“

Într'o fée străină am cetit întimplarea următoare. Când și unde s'a petrecut nu să scie. Cetitoriul cređă ce va vrea. Eu o cred destul de interesantă, ca să v'o comunic aci. Éró: Într'un oraș mai mare trăia un neguțator de bucate, om cu avere frumoasă. El, ca mulți ómenii din clasa lui, avea mai mare grije de neguțatoria lui, de cât de religioase. O dată totuși a mers și neguțatoriul nostru să se mărturisescă. Nu sciu, observat-a preotul stîngăcia lui în cele religioase, ori alt ceva l'a îndemnat, destul că l'a întrebat pe neguțator: „Sci Tatăl nostru?“ Și în adevăr, penitentul a fost silit să răspundă, că nu-l sciu.

— Sci DTa ceti și serie?

— Ba!

— Atunei cum poți ține în minte, cui ai împrumutat bucate sau bani?

— Cu multă greutate destul!

— Îți dau dar canon, ca săracilor, cari vor veni în zilele mai deapropo, să le

Jelea te cuprinde, când gândești, cum la anul 1785 Samuilă Clain, atunci când limba literară era în procesul de formațiune, dușmănia în contra unirii destul de turbată, lipsa de mijloce, — fără margini, cărturari români, — să-i numeri pe degete, — îndrăsnesc totuși fiul Romei a traduce și tipări Biblia în limba română! Era noi... „noi epigonii... simțiri răci“ — nici după o sută de ani, între condiții insușite mai favorabile, să nu putem face barēm cât a făcut el atunci?

Am avut archierei, cari prin cruțarea lor au ridicat pompoze institute de învățămînt, au creat frumoase fundațiuni pentru tinerii universitari, dar pare că a fost cruda fatalitate, că nici unul nu a creat o fundațiune pentru răspândirea cărților sfinte, tot atâtea monumente pentru masa cea mare a poporului, care trăiește din sudorea feții sale și „cu cuvîntul lui Dumnezeu!“

Preotul catechizează în școală, voesc să esplice ceva mai pe larg înțelesul cutărei istorice biblice, dar de unde? căci nici el nu are altă carte afară de manualul de școală! Își va aduce aminte cum a învățat în teologie? — ah! dar asta-i de mult, pôte că a uitat-o și el!

Vrea să predice în biserică, — îi trebuie un text, dar de unde să-l ia? — Citeză din memorie, ori mai bine tace! Cu lecși-cône biblice nu ne putem fali, ca să le folosesc la ocazie, dar ce ni-ar fi și bune, dacă nu avem rădăcina și isvorul, la care te îndreptă, — nu avem Scriptura în sași. Ne lipsesc nouă preoților pânea spirituală cea de toate zilele.

În anii trecuți, Dl canonic Szmigieski, făcuse încercarea de a eda Biblia în limba română. A ramas numai încercarea; se zice, că din lipsa de sprigin nu s'a putut scôte de sub tipar. Atât înse nu-i destul. Trăim

în lumea reclamelor, de ce se nu ne folosim și aci de indemnul s. Pavel: „ce e bun să țineți!“ Să ne dăm și noi după lume, când vrea să-și valorizeze marfa. De ce să nu ne fie lertat să batem și noi de multe ori, în repețite rînduri, — doba cea mare a reclamelor în urechia românului? Și erăși să o batem de multe ori și în diferite forme, pentru că la noi, ca la nime, — mulți nici nu știu ce este aceea: sf. scriptură?

Avem patru diecese; din un centru ore care să se ia inițiativa în înțelegere comună cu Archiereii nostri, ca să asigneze din fie care centru câte un individ pentru colaborare la editarea s. scripturii. Acesta ar fi de lipsă, nu pentru că lucrul nu s'ar puté face în un singur loc, ci pentru ca să fie satisfăcute și ambițiunile personale și locale, ca să nu se zădărnicescă scopul. De sine se înțelege, că revisiunea și dispunerea materialului se va face în un singur loc, și avënd o dată Biblia tipărită, archiereii vor puté constrînge în cas de lipsă pe fie care preot, ca să aibă pe masă s. scriptură. — Cu mijlocul acesta, cam forțat ce-i drept, dar totuși ar fi asigurată edițiunea; sint înse și alte mijloce.

În casul acesta s'ar da primul ajutor în mîna preoților, am face atăta, cât a făcut Clain mai înainte cu o sută de ani. Dar ca să ne oprim aici ni-ar fi rușine. Trebuie să facem mai mult. Să ne îngrijim de edițiunea poporală a Bibliei, ca pe cum la alte neamuri, așa și la noi, să se dedee poporul cu cetirea aceleia, căci numai așa ne vom oresce fi vrednici de biserică catolică. Ast fel vom fi tot unde sintem astăzi, sau mai bine unde am fost înainte cu 200 ani, când am îmbrătoșat unirea, — adică popor creștin formal, care nu scie să facă deosebire între credință și superstițiune, între ceremonie religioasă și descântec!

Să se cerce înființarea unei societăți pentru editarea cărților moralisătoare și interesante pentru popor, căci numai așa se vor stîrpi sutele de superstițiuni ce-i învălue capul.

Dar ca să nu mă abat de la temă, revin erăși. La fie care episcopie se administrează o mulțime de fonduri mai mari și mai mici. Cele mai multe constau din bani, cari se plasază în diferite forme. Unii se investesc în pămînturi, alții în obligații, scrișuri fonc. etc. Întru nimic nu s'ar altera intențiunea piului fundator și nici risico nu ar fi, dacă s'ar angaja cutare fond la edarea sf. scripturii, sub condițiunea, ca să încasseze prețul aceleia. De sine să înțelege, că acesta s'ar puté face erăși, cu înțelegerea tuturor Ordinariatelor.

Avem în toate centrele bărbați luminați, cei mai mulți cu titlul academic, — fala noastră a celor de pe la margini ar fi atunci, când s'ar validita cât de multe ori în praxa titlului. Nu cumva privind cineva din vecini în fortăreța provinciei noastre, să zică: *conticuere omnes* . . . *)

Pictor.

Să ne lămurim! . . .

De pe Tërnavă 1901.

Cu privire la chestiunea referențelor dintre preot și învățator, în Fôla noastră școlastică, prin unii corespondenți ai sîi, s'a ajuns chiar și la imputări reciproce, deși — după părerea mea — nu ar fi fost chiar de lipsă.

Eū din parte-mi mă incred foarte mult în convingerea, că dacă — pe cum se vede, din necesitate — ne vom lămurii și apreția în mod general situația fie căruia, apoi reflectând la bunul simț atât al preoților, cât și al învățătorilor, relațiunea lor se limpede de la sine.

Așa știu eū de mult, că preotul e „directorul școlii“ și „președintele senatului școlastic“, ér nu „domn absolut“ față de învățatoriul din parochia sa. Asta am învățat-o noi preoții încă fiind în seminar. Superiorii nostri cu totă ocaziunea ne-au pus-o la inimă, ca față de învățatori să manifestăm aceea frăgețime, pe carea o reclamă și numai direcțiunea pastorală, abstrăgënd de la cualificațiunea și munca unui învățator încă nu destul de aprețiate. Măncând din constatarea acésta, apoi preotul nu va desvolta forță, ci seut și bunăvoință față de ori și care învățator. Escepțiune de la regulă pot să formeze numai acei preoți, cari spre detrimentul propriu respecteză „personalitățile“.

Învățătoriul de altă parte nu e „supus absolut“, ci în sensul organismului nostru e „subaltern relativ“ față de preot, în cât adevăcă primesce de la directorul sîi școlastic vre-o iniațivă necesară, subînțelăsă fiind condițiunea discentabilă, că învățatoriul neîndestulit cu procedura preotului, nu-i este permis a-și satisface, sau pôte a-și chiar răsbnua prin forțe de diferite soiuri, ci are a-și căuta sanarea neîndestulirei tot pe căi oneste și legale. Cel puțin așa cred, că învață și pedagogii nostri. De la acésta

împrumutî bucatele, de cari aū lipsă, să înțelege de sine, cu condiția, ca după secere să le întorcă.

— Bucuros mă invoiesc, zise neguțatorul, și s'a depărtat.

În aceeași zi chieamă preotul la sine mai mulți sêraci, și le spuse, că în scumpetea asta mare, pot împrumuta bucate de la neguțatoriul Buza. Le dede și îndrumările, cum să umble.

Primul sêrac s'a dus la neguțator și a cerut 2 metrete de sêcară.

— Care-ți e numele de botez?

— „Tatăl nostru“, răspuse după îndrumarea preotului.

— Și conumele?

— „Carele ești în ceruri“.

— Bine, zise neguțatoriul, aici e ce poftesci.

Nu peste mult a venit al 2-lea sêrac și a cerut o măsură de grâu.

— Care-ți e numele de botez?

— „Sfințescă-se numele tîu“.

— Conumele?

— „Vie împărăția ta“.

— Bine, aici e ce poftesci.

Nu trece mult și vine al 3-lea sêrac. Acesta cere o măsură de grâu și 2 metrete de sêcară.

— Numele de botez?

— „Fie voia ta“.

— Conumele?

— „Pe cum în cer, așa și pe pămînt“.

Abia s'a depărtat acesta, și étă al 4-lea cu asemenea rugare. Numele acestuia era „Pânea noastră cea de toate zilele“, ér conumele „dă-ni-o nouă astăzi“ ș. c. a. Veni

apoi al 5-lea, al 6-lea și numele celui din urmă a fost „ci ne mântuiesce de cel rău. Amin“.

În curënd l'a cercetat pe neguțator și preotul.

— Așa ai făcut, întrebă el, cum ți-am zis?

— Așa, dară fie care are un nume curios.

— Le-ai însemnat numele?

— Cum se nu, răspuse el, că doră trebuie să știu cui am împrumutat.

— Te rog numesce-mi.

— Numele celui dintâiu: Tatăl nostru, carele ești în ceruri. A celui de al 2-lea: Sfințescă-se numele tîu, vie împărăția ta. — Și continuând așa a zis „Tatăl nostru“.

Preotul a ris, ér neguțatoriul l'a întrebat: — De ce ridi?

— Căci ai învățat așa de bine rugăciunea Domnului. Ține-o în minte, nu atât pentru bucate, cât mai virtos pentru Dumnezeu. Zi rugăciunea acésta cu diligență și pietate în totă dimineața și sara pentru Dumnezeu, și atunci mântuirea — dacă trăiesci și altcum creștinesce — ți-e așa de sigură în cer, pe cât de bine îți merge neguțatoriul pe pămînt.

Nu cumva ești și tu așa, scumpe cetitoriule? Fiind vorba de folos pămîntesc, înveți, asuși, ostînesci; dar când trebuie să faci ceva pentru sufletul tîu? Ei, fă de acum alt fel. „Ce folos, că am dobândit lumea întregă, ér sufletul l'am pierdut?“

A. M. P.

*) După căt scim noi, deja propunere pentru tipărirea sf. Scripturii s'a făcut la Sinodul provincial ținut tîmna trecută. — Red. „Unirea“.

regulă pot să facă excepțiune numai acei învățători, cari spre ruina proprie calcă cinosura singură mântuitoare a disciplinei.

Asta ar fi partea subiectivă a chestiunii.

Avem înse o față și mai gingașe în lămurire, și asta e partea obiectivă.

Sciut este, că preotul nu are de a reflecta numai la titlul său de „director” și „președinte” în chestiile școlastice, ci are de a considera pururea și neîncetat chemarea sa generală de „păstor al turmei”. Poporul își încordă atențiunea sa mai ales asupra preotului, ba pot zice, că toate le așteaptă de la preotul său. Tocmai din motivul acesta, preotul între granițele tuturor rezonelor, e necesitat a-și respecta situația între orii și ce relațiuni. Asta în fine nici nu conține motiv de a se supăra învățătorii noștri, pentru că numai așa poate fi bine, și dacă poporul scie apăsarea așa ceva, cu atât mai mult va scie învățătorii. Atâta trebuie să mai adaug, că preotul numai așa va corespunde titlului său de „director școlastic”, dacă va scie cât se poate de bine și „învățătoresc”. Dacă ast fel va fi preotul, apoi la situația sa nu mai începe discuțiune.

În colo din esperință trebuie să relevez aci o antitesă. Pe când adevărat unii învățători, insistă și cer mereu influința pastorală de la directorul școlastic întru ușurarea sortilor lor, și acesta cu tot dreptul, pe atunci tot dinșii oftăză, ca aci graniță să fie influinței preoțesci, ba unii o chiar spun pe față, că „preotul să rămână la evanghelie și nu are de a se amesteca în treburile școlii”. Asta e o antitesă chiar nostimă, și ștergerea ei atrîne mai mult de la învățători, la din contră preoții „vrînd-nevrînd” sînt necesitați a-și proba superioritatea.

Datoresc în fine cu două reflecțiuni la scrisoarea unui învățător din numărul penultim al „Foiș școlastice”.

Acolo se afirmă adevărat, că sistemizarea salariului învățătoresc „face supărare preoților”. Asta va fi ceva mai mult de cât închipuire. Eă din parte-mi pot asigura totă suflarea, că salariul docentilor nu conține absolut nimica de invidiat, și cu atât mai puțin din partea preoților, cari nu numai că s'au necăjit cu sistemizarea, dar dinșii își bat capetele și cu scoterea salariului. Pe când constatez așa, nu pot să nu afirm de altă parte, că la nici un cas învățătorii noștri, pe motivul nemotivat al salariului, nu-s îndreptățiți a-și aroga ore care spirit dominant sau chiar opozițional față de preoții, pentru că așa ceva recunosc și eă, aievea produce supărare. Avem noi destule complicațiuni și neplăceri cu poporul, din cauza deselor strămutări ale învățătorilor, pe cum și cu scoterea salariului, și nu ne mai rămîne timp pentru a mai și invidia acel salariu.

Se afirmă mai departe, că preoții își pregetă a lua parte la adunările învățătoresci. Aci eă nutresc opiniunea îndreptățită, că da, preotul chiar și în urma pușeiunii sale de director școlastic, e moralmente obligat a sprigini și a cerceta aceste adunări, cel puțin pe cele ținute mai în apropiere. De cât că preotul și acolo să fie onorat, cel puțin reciproc, și să nu audă de la cantare învățător bună-ora expresiunea, că „aci nu e adunare popescă!” — Așa ceva pentru un director școlastic, care tinde

a se interesa, nu conține nici un farmec, ci el mai bine se va rezolva a ceti acasă și a studia fără daună morală și materială. În colo adunările învățătoresci lasă încă mult de dorit. Asta nu o spun ca imputare, pentru că ne aflăm încă la început.

Mai multă considerațiune și toleranță din partea unor preoți și mai multă cinste și recunoscere din partea multor învățători, ar repune pentru vecinicie o discuție atât de odioasă și întru nimic folositoare.

Romeo.

Internatul de fetițe.

În favorul Internatului de fetițe din Blaș au contribuit următorii frați preoți:

Ioșif Socol, Lăscud	cor. 11-70
Dem. Măcelariu, Berchiș	29-25
Vas. Micușan, Suciag	17-55
Ioan Mihalca, Aghireș	17-55
Ioan Pop, Daia-rom.	17-55
Ioan Bucur, Sân-Georgiu	23-40
Macaveiu Groze, Cooc	23-40
Georgiu Șerban, Șmig	23-40
Petru Suciș, Săbad	23-40
Ștefan Mariș, Șutu	11-70
Mihail Ilieș, Șarpatoc	11-70
Ioan Negrea, Buciumi	11-70
Ioan Simoc, Restolțul-mare	11-70
Sim. Mărincaș, Bogdaua	11-70
Florian Petran, Almașul-mare	11-70
Elisei Meseșan, Nierța	11-70
Iuliu Laslo, Szt-Lörincz	11-70
Ioan Popa, Cergăul-mare	11-70
Georgiu Muntean, Blaș	11-70
Aron Deac, Blaș	11-70
Vas. Smigelschi, Sâncel	11-70
Iuliu Nistor, Blaș	11-70
Ioan Fodor, Blaș	11-70

suma cor. 351—

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Curatoratul bisericesc gr. cat. din Mihalț, aduce sincerile sale mulțumite Spect. Domn Valeriu Dăian, notar comunal, care a dăruit sf. bisericii 2 steșnice în valoare de 60 cor. și 1 cruce de 20 cor. Dumnezeu să-l răsplătescă după vrednicie. — *George Pop*, paroch gr. cat.

Din Archidieceasă. Duminecă în 17 au fost făcuți diaconi, și Duminecă în 24 crt. au fost chirotoniți întru preoți clericii absoluiți: *Ioan Pop*, dispus administrator parochial în Vamoș-Odrihei, distr. Ibașfalău; — *Ioan Popeneșu*, în Veneția-inf., vic. Făgăraș; — *Ioan Coc*, în Mogoș-Birlești, distr. Alba-Iulia; — *Ales. Gligor*, în Andrășfalva, distr. Murăș; — *Vasile Șerban*, în Almaș-mică-săsească, distr. Ibașfalău — și *Mihail Piroșca*, în Bözöd-Ujfalu, distr. Odorhei. — *Nicolae Mărculeț*, preot disponibil, a fost numit cooperador parochial în Bucerdeagrănăsoasă distr. Blaș.

Sciri personale. Superintendentul reformat Dr. Bartok György a vizitat Marți dim. comunitatea religioasă din Tūr, ér după prânz a plecat cu trăsura la Aiud.

De la Academia română. Vinerea trecută și-a ținut discursul de recepțiune noul membru al Academiei caval. *Ioan Pușcariu*, vorbind despre Ugrinus, scriitor din veacul XIV. A răspuns membrul Hașdeu, salutând pe noul membru și vorbind apoi despre vechia și noua generație română. La propunerea secțiilor literare au fost aleși membrii corespondenți *Barbu Ștefanescu-Delavrancea* și *Virgil Oniș*.

Concurse. Se escrie concurs pentru ocuparea parochiei *Oașva*, distr. protop. Reghin. Beneficii parochiale; casă cu 5 încăperi, grajd, șură, șopru, pivniță și cotet. Porțiunea canonică 5. jug. 1275° arător, 13 jug. 675° fenaș. drept de pășunat pentru 6. vite, 33 jug. 645° pădure. Lectical de la 200. familii, câte 8 cupe cucuruz și o zi de lucru. Venitele stolare îndatinat. În filia Glajerie. lectical câte 2 cor. de la 50 familii. 5° lemne și stola îndatinată. — Pentru ocuparea parochiei *Ciștelec*, distr. Catina, cu următoarele beneficii: casă parochială cu 3 încăperi, culină de vară, staul și șură. Porțiunea canonică 36 jug. Lectical, câte două zile de lucru de la 110 familii. Stola îndatinată. — Terminul concursului e 15 April n. 1901.

Eră-și afaoerea Ianou. Tribunalul reg. din Deva, în urma excepțiunilor avocatului Franc. Hossu-Longin, a respins acusa ridicată de viceprocuroorul Horváth, contra studenților Scurtu și Novacovici, pentru pretinsă agitație, cu ocazia încununării mormintului lui Ianou de la Cebea. Tribunalul n'a aflat în vorbirile numiților nimic agitaric. Horváth a insinuat recurs.

Școlile de cadeți. Primim de la comanda școlii de cadeți din Sibiu o înscințare, referitoare la cursurile școlii de cadeți. În înțelesul acesteia, pe viitorul an școlitic, vor fi primiți în școala din Sibiu vre-o 40 elevi, cari pe lângă cuvenita dezvoltare trupescă, vor trebui să fie absolvați 4 clase medii, să fie ajuns etatea de 14 și să nu fi trecut de 17 ani. Taca de întreținere pentru fiilor oficerilor, capelanilor, funcționarilor militari, suboficerilor activi, pensioniștilor și invalidilor e de 24 cor. anual; — pentru a celor din rezervă și a funcționarilor de stat e de 160 cor. — ér pentru toți ceilalți de 300 cor. — Afară de acestea elevul trebuie să aivă și albiturile de lipsă. Petițiunile sînt de a se trimite până la 15 August n. comandei școlii de cadeți în Sibiu.

Spital în Beiuș. Congregația comitatului Bihor, ținută Mercuri, a hotărît înființarea unui spital public în Beiuș. Tot o dată a votat mulțumită protocolară episcopului *Pavel* din Oradea-mare, care spre acest scop a oferit gratis intravilanul și materialul de zidire.

Vasile Maniu. Din Bucuresci vine scirea despre mórtea ilustrului membru al Academiei române *Vasile Maniu*, originar din Lugos. Istoriograf și iurist apretiat, Maniu a ocupat multă vreme oficiul de președinte al curții de apel, a fost senator și deputat. În mormintarea i-s'a făcut Lună. În numele Academiei a vorbit membrul Iosif Vulcan. ér în a românilor lugoseni, prof. Virgil Popescu.

Necrolog. † *Dănilă Nicoră*, paroch în Sălcud, distr. Ernot, a repausat la 1 crt. în etate de 53 ani, în al 28 au al preoției.

† *Leon Circa*, preot deficient în Gâmbuș, distr. Ulóra, a repausat la 9 crt. în etate de 50 ani în al 22 au al preoției.

† *Anna Bulzan* născ. *Drugoș*, soția preotului Ambr. Bulzan din Maladia, a repausat la 20 Martie a. c. în anul al 49-lea al etății și 31 al căsătoriei.

† *Ariton Nicola*, fost preot în Palatca, distr. Catina, după un morb scurt dar greș, împărțit cu ss. sacramente ale muribunșilor, a repausat în 22 l. c. în anul al 52-lea al vieții și 25-lea al preoției. Pe decedatul îl jălesc cinci prunci minoreni, remași fără nici un scut și adăpost, pe cum și alte număröse rudeni.

† *Gerasim Vana*, teolog absolut, subprefect în Seminarul junimeii rom. gr. cat. stud. din loc, după un morb greș, împărțit cu ss. taine ale muribunșilor, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului azi în 29 Martie la 9 ore a. m. în anul al 25-lea al vieții. Reposatul s'a născut în Micuș, a absolvat clasele gimnasiali la Blaș, ér teologia la seminarul din Budapesta. Bóla nemilósă, care nu lértă, i-a pus capet vieții în flórea vrîștii.

In veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XIV.

(Continuare.)

Augustin bucuros ar fi adaus la lacrimile sale, la oftările sale de speranță și iubire, și unele mortificațiuni corporale, ca ast fel cel puțin în parte să se facă părtaș suferințelor D-lui nostru Isus Christos. Îi învidia pe Alypiu, că pregătindu-se pentru botez își puse la o probă așa de aspru trupul, umblând în cap de iernă desculț prin locurile înghețate ale Italiei.¹⁾ Lui Augustin sănătatea cea slăbită nu-i permitea atari exerciții. Nici posti nu putea. Deși singurătatea liniștită din Cassiacum l-a ușurat în cât-va, totuși peptul îi ardea neîncetat de un foc intern. Lucrul și iritarea l-au stors de puteri, ferbințeli continue îl mistuia. Vorbirea îi cauza de multe ori dureri mari, și erau zile, când nici scrie nu putea. Nu odată trebuiau să întrerupă conversațiunile, căci el nu putea vorbi. Sufletul l-a fost usat trupul de tot, și acum avea lipsă de mulți ani, că să-și potă recăștiga puterile prin liniște, crutare și îngrijire.

Aceste ferbințeli îi atacău une ori capul, dinții săi urechile și-i causa dureri cumplite. Odată durerea l-a cuprins obrazul și dinții, așa de tare, în cât nici nu și-ar fi putut închipui, că va fi în stare să sufere așa de crâncene dureri. „Așa m-au durut odată dinții de tare — scrie el însuși, — în cât n'am mai putut vorbi. Într'aceea mi-a venit în minte să îndemn pe cei de față, să se roge pentru mine la Tine, Dumnezeu a totă sănătatea. Mi-am scris dorința pe tablă de ceară și li-am dat-o să cetască. Abiam ne-am plecat genunchii spre rugăciune, mi-a trecut durerea. Și ce durere?! Și cum mi-a trecut?! Cu uimire m'am mirat, mărturisescu-ți Tine, Dómne Dumnezeul meu, căci, așa ceva n'am esperiat, de cându-s.“²⁾

Vedem aci cu ochii sufletului pe toți aceia, cari cădând în genuchi se roagă lui Dumnezeu pentru ușurarea lui Augustin, pe Alypiu, pe Adeodat, pe Navigiu; dar nici unul nu se roagă cu atâta căldură ca s. Monica. Ea roagă pe Dumnezeu să se îndure a-i acorda lui Augustin această grație, cu scop de a aprinde prin această dovadă a îndurării dumnezeesci, inima fiului său; i-a și succes, de ore ce credința lui firmă, — pe care în tot de una a păstrat-o — că cu el s'a întâmplat atunci o minune l-a marit și mai mult iubirea față cu Dumnezeu.

Miseria sufletescă nu și-a putut-o suporta mai mult; nu putea cânta la sufletul său acoperit cu rani, mort, desecat, și ofilit (pe cum se exprimă el însuși) și cu un dor nespus însă după apa curățitoare a botezului. „Cât de târziu am început a Te iubi, o frumșetă atât de vechiă, și totuși atât de nouă! — cât de târziu Te-am iubit! Tu erai în internul meu și eu eram a față de Tine, și a față Te și căutam. Rîvnind după frumșetele acestea create de mâna Ta, perdeam însă și frumșeta mea. Erăi cu mine, dar eu nu eram cu Tine. Lucrurile acelea mă țineau de parte de Tine, cari dacă nu ar fi în Tine, nici nu ar fi. — Dar m'ai chemat, m'ai strigat și ai rupt surzenia mea. Ai luminat, ai strălucit și ai alungat orbia mea. Ai respândit un miros plăcut, eu Te-am inspirat și acum étă suspin după Tine. M'ai atins și ard după pacea Ta.“³⁾

¹⁾ Confess. I. IX. c. 6.

²⁾ Confess. I. IX. c. 4.

³⁾ Confess. I. X. c. 21.

Și mai de parte. „O adevăr, lumina sufletului meu. M'am alipit de el, și m'am întunecat, dar pe Tine Te-am iubit și dintru întunec. Am rătăcit, de tine înse mi-am adus aminte. Am audat cuvântul Tău cel blând, care mă rechemă, dar abia l'am audat de sgomotul cel mare al inimicilor mei. Acum étă, mă reintorc, între suspine și cu dor ferbinte la isvorul Tău cel sfânt. O nu lăsa să mă rețină ceva de la el! ajută-mi să beu acum și să trăiesc prin el.“¹⁾

„O! iubire, ce ardi necontentit, și nu te stingi nici odată! O! Dumnezeul iubirei aprinde-mi inima. Tu poruncesci continentă; o dă-mi ceea ce poruncesci și poruncesci ce voiesci.“²⁾ Cugetând la s. botez ast fel continuă: „Cu frică și cu cutremur îmi aduc aminte, bucurându-mă de aceea, ce mi-ai dat acum și mă tânguiesc, că nu-s încă perfect; dar sperez, că vei duce întru îndeplinire îndurările Tale în mine până la o pace perfectă, pe care o va gusta trupul și sufletul meu unit cu Tine în ziua, când morțea va fi invinsă.“³⁾ (Cor. XV. 54.)

Monica încă a simțit cu întreg sufletul său toate dorințele, totă tristețea și durerea lui Augustin, pe cum și însufletirea și bucuriile lui sfinte. S'a rugat mult timp la Dumnezeu, ca să străpungă cu săgeța iubirei inima fiului său, cu săgeța aceea, despre care vorbește s. Scriptură. Și când aceea săgeată a fost deja în rană, s'a rugat și mai cu zel, ca să o înfigă mai afund, și să nu lasă rana să se vindece.

Ea, care timp îndelungat a veghiat posomorită lângă cenușa stinsă din inima lui Augustin, care a aprins din nou în aceea inimă focul iubirei dumnezeesci, a suflat cu putere în acel foc, ca să-l facă capabil de a consuma inima fiului său. Aruncă flăcări, o foc sfânt, aprins de două ori prin suflarea mamei! Curătesce, schimbă și consumă inima lui Augustin! Fă din acest tinăr rătăcit un creștin, un preot, un doctor al Bisericii, un martir! — fă-i sufletul eră și fecioresc, până în ziua, când inima acesta muritoare, ce o folosești de altar, ne mai putând superta flăcările Tale, va fi consumată de tine, și până când vei duce pe fiul și mama lui de parte de această vale a plângerii, în patria iubirei eterne și a bucuriilor fără de capet.

Într'aceea se apropia postul Pascilor; era datină, că cei ce doriau să se boteze la Pasci, se presenta în Miercuria „Cinerum“,⁴⁾ ca ast fel să potă lua parte la instrucțiunea, ce se da în cele 40 zile ale postului mai cu semnă pentru ei. Deci și Augustin, părăsind Cassiacum, s'a reintors cu mamă-sa la Milan. El tare ușor ar fi putut căștiga dispensare de la acesta instrucțiune pregătitoare; dar n'a voit. Era o privilegică plăcută a vedea pe acest june elocuent, care și-a fost căștigat deja un renume ore care și care a ajuns, ba a și întrecut pe cei mai învățați, asistând ca și un copil la instrucțiunea catecumenilor și manifestând o atențiune răpitoare, o blândeță, o modestie și o umilință ulmitore. Altcum Dumnezeu l-a și respălăit în interesul lui acest exemplu sublim, ce l'a dat Bisericii, și cu fericire își aducea aminte după 20 de ani de simțimintele dulci ce l-au împlut inima în acel timp sacru al postului.⁵⁾

În fine sosi și timpul sfântului botez. Spre împlinirea acestui act sfânt după o datină vechiă era designată noptea „Sâmbătei mari“. În noptea acesta totă suflarea veghia acolo, căci botezul se primia între oficiul

¹⁾ Confess. I. XII. c. 10.

²⁾ Confess. I. X. c. 29.

³⁾ Confess. I. X. c. 30.

⁴⁾ Prima Miercurie a postului.

⁵⁾ August. de fide et operibus c. 6.

divin de séră și liturgia de dimineță. Noptea de 24 spre 25 April a fost aceea nopte însemnată, care a putut da Bisericii pe cel mai mare dintre doctorii săi.¹⁾ Cu pietate cercetază călătorul și astăzi mica biserică din Milan, care atunci era folosită de capelă pentru botezat, și din care până în ziua de azi a rămas o parte. Mai înainte purta numele sfântului Ioan Botezătorul, de când înse a servit de lăgan acestui june glorios, ea păstrează amintirea lui.²⁾

La ora prefaptă Augustin vine la biserică cu mamă-s'a, însoțit de nevinovatul și sincerul Adeodat, care s'a făcut demn de Augustin prin geniul, ér de Monică prin credința sa. Mai vin Alypiu, pătruns și penitent, Trigeti, însufletit și fericit, și mulți alții, cari ocupă loc dinpreună cu Augustin aproape de baptisteriul. Câți-va fruntași creștini încă au reușit să pătrundă până aproape de locul sacru. Ochii tuturor erau îndreptați spre junele, de care biserică sfășiată de eresiile nenunțate, spera mult; pe a cărui față strălucia: credința și geniul, căința și iubirea, ca de odată să-l încununeze în mod nevedut cu toate cununile. Monica îmbrăcată în vestmint alb, trist, cu purpura vedurilor și învălătată cu un vâl lung, se încerca în zădar a-și ascunde bucuria dinaintea celor de față.³⁾

Între acestea sosese s. Ambrosie, îngenunchiă, se roagă câte-va minute, și începe ceremonia. Augustin stă lângă baptisteriul cu fața întorsă către apus. La un semn al episcopului se întorce către răsărit, ca să salute lumina, ce atâta timp n'a cunoscut-o, și care acumă îi răsare în suflet.⁴⁾

Apoi pășese spre isvorul sfânt, se cufundă de trei ori în apă, ridicându-se din ea tot de atâtea ori rostind câte un adevăr de credință: cred întru unul Dumnezeu (Tatăl) cred în Isus Christos, cred în Spiritul Sfânt.⁵⁾

Apoi episcopul sfânt al Milanului se duce la altar, își ridică mâinile, se roagă cu ton înalt; tornă apă pe capul umilit al junelui, ce își bate peptul, — și zice: „Ești te botez în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt.“⁶⁾ Și Augustin renăscu lui Dumnezeu, Bisericii, credincioșilor și sie-și.

În dată după actul acesta Ambrosie amăsurat datinei Bisericii din Milan se încinge cu un ștergar de pânză, îngenunchiă înaintea lui Augustin și-i speliă piciorile;⁷⁾ ér noul botezat să îmbracă cu un vestmint lung alb, ca semn al nevinovăției recăștigate.⁸⁾ Acest vestmint alb a fost țesut de mamă-sa și era încă umed de lacrimile de bucuria ale ei.⁹⁾

Augustin iewa în mână o lumină aprinsă, ca semn al acelu foc blând și curat, care i-va mistui inima de aici înainte și ast fel ornat, cu inima înflăcărată de focul cel mai curat, încununat cu crinul fecioriei recăștigate, cu aureola nevedută de doctor al Bisericii, el se apropia de altar, ca pentru întâia dată să primescă la sine pe Dumnezeu, care învelesce și înnoesce tinereța lui.

— Va urma.

¹⁾ Possidius Vita s. Aug. c. 1.

²⁾ Mabillon. Iter italicum p. 16.

³⁾ Brev. Praedicat. in Festo conversionis.

Aug. 15 Maiu — lect. VI.

⁴⁾ Ambros. de Imit. I. I. c. 2.

⁵⁾ Ambros. De sacram. I. II. c. 7.

⁶⁾ Tot acolo.

⁷⁾ Tot acolo. I. III. c. 1.

⁸⁾ Ambros. Ad virgin. Caps. c. 5.

⁹⁾ Brev. Rom. Aug. die 5 Maii.

MATER DOLOROSA

de Carl May.

(Continuare.)

În timpul enarării bărbatu-său, am vădut în repețite rinduri, cum ea își băga mâna sub vël, de bună samă ca să-și ștergă lacrimile. Acum înse nu se mai putu reținé; trebuia să vorbescă și o făcu acésta cu o voce așa de tânguitoare, în cât în dată mi-se umeziră ochii.

— Tac!, femeie! — Îdemândă el. — Te-a sedus și pe tine. Voesci dora să te faci și tu creștină și să te rogi la Restignitul? Acest Isa a fost un profet și predicator mare; dar ce este el față de Mohamed, față de Ali, față de Hassan și Hussein? Dacă voesci să aperi pe fiul cel hain, atunci vai lui, când va veni éráși! El m'a părăsit și acum voesc să-mi răpescă și soția! Eă scii, în ce am să cred și —

El fu intrerupt prin un strigăt ce resună de la focul cel mai depărtat. El însuși era, pe care-l strigău; de aceea se sculă și plecă într'acolo.

— Domnule, — zise femeia, — toate cele spuse de bărbatul meu s'adeverate, deși nu chiar în tocmă. Eă am vërsat multe lacrimi pentru Hassan și Hussein, cari au fost omoriți, pentru că mă gândiam la Fatima, mama lor. Acum înse plâng pentru Isa, restignitul, care a murit pentru întrégă omenimea, și mă gândesc la Marryah, mama durerilor, care a stat lângă crucea lui. Fiul meu mi-a enarat multe, foarte multe despre el și ea, și cred ceea ce zice el, pentru că îl iubesc. Acele enarări le-am repetit adese ori și bărbatului meu. El le-a păstrat în tăcere în inima sa, o scii; asta am observat-o, de ore ce câte odată el însuși începea a vorbi despre Isa și Marryah. În sufletul său se iscă o cërță; cu toate aceste până acum, într'insul Mohamed este mai tare de cât Mântuitorul. Eă înse mă rog în tăcere lui Dumnezeu, ca să învingă pe Mohamed și să-l facă a cunosce adevêrul etern. O, Dómne, ore pe cine aduce cu sine!

Mă uitai în direcțiunea, unde arëta femeia. Ea stetea ca incremenită. Nu sciam, de spalmă, ori de bucurie. Soțul ei se întorcea și alătura cu el pași un alt bărbat, pe care nu-l puteam recunosce bine; flacăriile focurilor falfăiau prea tare. Femei și bărbat veniau în urma lor. Atunci Fatima strigă:

— Fiul meu, fiul meu! Este el, da, el este!

Ea alergă cătră el, îl cuprinse cu brațele și-l strinse la inimă. Acum recunoscu și eă pe junele bărbat. L'am fost vădut la bētrânul patriarch, dar atunci se înțelege nu gândiam, că mai târziu el va juca un ast fel de rol în viața mea. Privitorii feriră în latură, căci mama și fiul se sărutau, și încă publice, ceea ce la mohamedani este un păcat neiertat contra bunei cuvințe. Jussuf Ali îl și despărți repede și strigă mánios:

— Ce faceți aci? Ce vă piesuesce prin minte! Așa de mult ați uitat poruncile credinței noastre. În cât vă faceți de rușine aci. Înaintea ómenilor? Vină în cõe și salută mai întâiu pe acest domn, care astăzi a scăpat de la mórte pe mamă-ta! După aceea am să vorbesc cu tine un cuvânt serios.

Cu aceste împinse pe fiul său cătră mine. Acesta mă recunoscu și întinzându-mi mâna, zise:

— Ce surprindere și ce bucurie, să te vëd aci, effendi! Tată, acest effendi a fost óspele patriarchului meu, care atât de mult l'a stimat, în cât tu poți fi fãlos, că-ți este permis a șede cu dñsul la același foc. Dar, ce s'a întâmplat cu mama? S'a aflat în vre-un pericol?

— Da, era să o sfășie câni Mahmallilor. Dar, despre acésta vei auzi mai târziu. Acum să-mi răspunđi la o întrebare: Veți rămâne la patriarch, ori vii érá-și la noi? — și bētrânul își încrușiă brațele peste peptul său puternic și stetea drept dinaintea fiului său, care, deși se miră, că în loc de bunăvenire i-se adresă acésta întrebare, și încă într'un ast fel de ton, totuși răspunse liniștit:

— Tată, ași veni bucuros la voi, dar acum n'o mai pot face.

— Nu! Pentru ce?

— Pentru că trebuie să veniți voi la mine.

— Noi — —? La patriarch?

— Da. Dñsul m'a trimis, să vă duc la el. Voi sînteți sëraci și trăiți prea năcăjiți în pădurile aceste. Am dorit, să mă pot îngriji de voi și de aci înainte sum în stare s'o fac. Patriarchul m'a făcut de o cam dată catib (scriitor) al său; ast fel am o locuință frumoasă, mare și toate cele trebuincioase pentru voi. Mai târziu apoi va fi și mai bine.

— Și mai bine? — întrebă uriașul bațjocuritor. — Dar cum?

— Pentru-că atunci nu voiți mai fi catib, ci Kha — — Khassis.

El scóse acest cuvânt numai cu întrepunere, pentru că Khassis însemnă preot.

— Khassis? — strigă tatăl său. — Tu vreai să devii un preot creștin! Să fii tu un superior al cânilor necredincioși! Vreai să te lapezi de islam?

— Tată, nu mă certa; értă-mă! Nu puteam altcum. Am făcut-o deja. Sum creștin; am primit Il Kurban il mukad'das er Ritas (sfintul sacrament al botezului).

— Așa dar . . . tu ești deja . . . un ghiaur . . . blăstemat? — irupse bētrânul, gâfâind de mânie.

— Am trebuit s'o fac, tată! Mă aflam între Mohamed și Isa Ben Marryam; am luptat cu ei, zile și nopți îndelungate. Mohamed m'a părăsit, Isa înse m'a primit în sinul singurului adevêr, în strălucirea speranței eterne, care nu înșelă pe nimeni. Eă — —

— Tac!, — urlă tatăl său. — Tu ești creștin și ast fel nu mai poți să vii înapoi. Așa e?

— Da; sum și român creștin.

— Atunci, să fi așurisit în totă — —

— Tată! — strigă fiul, aruncându-i-se la picioare. — Opresce! Nu esprima acest cuvânt infricosat! Ești prea iritat. După ce te veți liniștit, altcum veți gândi și veți vorbi. Eă n'am voit să-ți spun aceste lucruri ast fel, nu așa înte și nepregătit. Stăpânesce-te! Nu gândi numai la mine, ci și la mama, care-ți zace la picioarele tale!

Femeia se aruncă în genunchi înaintea bărbatu-său și-l cuprinse picioarele. Acesta o împinse de la sine, își ridică brațul, năvăli asupra fiul-său și strigă:

— Să mă stăpânesc eă! Asta mi-o spun tu mie, tu, bróscă, tu, căne! La moment veți jura, că te lapezi de Isa tēu cel restignit, căci altcum — —

Eă m'am fost ridicat de lângă foc. Bărbatul cel iritat era în pornire, să-și bată copilul. Asta voiam s'o împedec; de aceea pașii între ei și zisei cu un ton liniștitor:

— Jussuf Ali, lucrul acesta nu aci trebuie isprăvit, ci în casă la tine. Ascultă sfatul meu și — —

— Tac! — strigă el. — Tu încă ești așa un ghiaur, așa un căne, a cărui carne n'o mănca nici ulii. Vorbele tale mă îngreșeză. Dacă mai vorbesci numai un singur cuvânt, atunci imi uit, că ești óspele meu!

— Asta ai uitat-o deja!

— Am uitat-o? Așa? Atunci pot să completez lucrul. Aci, primesce — — —

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

O nouă carte de contabilitate. A eșit de sub tipar broșura „Introducere în contabilitate, și contabilitatea în partidă simplă“ de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superiőră din Brașov. Cartea acésta, scrisă într'un limbagiū cât se pôte mai ușor, este menită a lăți cunoscețele de contabilitate la poporul nostru. Purrecēnd din micii esemple practice, autorul stabilește regulile de lipsă și principiile contabilității, făcēnd un curs complet al acestei sciințe, ast-fel că ori cine are interes se pôte iniția cu ușurință în contabilitate. Recomandăm acésta carte cu deosebire invēțătorilor, preoților, comercianților precum și tuturor, cari stau în legături cu băncile noastre. Cartea se estinde pe 14 cõe de tipar 8° mare I—VIII+213 pagine. Prețul este 2 coróne + porto postal 20 b. Se pôte procura de la librăria archidieceșană de la Sibiu, dela Tipografia A. Mureșian și de la librăria N. I. Ciurcu în Brașov.

„Convorbiri Literare“, Nr. 3., Anul 35/1901:

St. O. Iosif, Bunica (poesie). — G. Murnu, Printre neguri (poesie). — D. Evolveanu, Doi poeți dramatici (studiu). — Pannait Cerna, Repaos, Albatrozul (trad. din Fr. Coppée și Ch. Baudelaire). — I. A. Brătescu-Voinesci, Ianko muzicantul (trad. după Sienkiewicz). — Thehari Antonescu, Din literatura egipteană (studiu). — Florian I. Becescu, Vieta (poesie). — G. Bogdan-Duică, Despre spătarul Nicolae Milescu. — I. Bogdan, Inscriptia de la 1484 de pe pórta cea mare a Cetății Albe. — I. Bogdan, Lucrările filologice ale D-lui Ovidiu Densușanu (recensiune). — Sava Athanasiu, Geologia Carpaților în Marele Dicționar geografic (critică). — N. Iorga, I. Bogdan: Comunicări mărunte.

A apărut și se află de vânzare la **Tipografia seminarială din Blăș:**

Din Istoria Românilor. Episcopul Ioan-Inocențiu Klein, de Dr. Augustin Bunea, Blăș 1900. Opul acesta nu este o carte numai de istorie bisericescă, ci o istorie completă a vieții politice, religioase, culturale și sociale a Românilor de pe timpul episcopului Klein, și pentru aceea se recomandă nu numai celor ce se interesază de istoria bisericescă, ci tuturor, cari voesc să cunoscă trecutul întreg al Românilor. Credem înse că mai vërtoș din nici o bibliotecă parochială nu ar trebui să lipsescă.

Posta „Unirii“.

On. V. L. T. în P. Pagubă de «reflexiunile» trimise, sint așa de confus scrise, cât nu le putem publica.

On. B. M. S. în P. Aș sosit, îi vom face loc la vremea sa.

On. I. S. în L. C. După cum veți te-a întrecut altul. Pentru partea sciințifică sintem aprovisionați cu materialul destul.

Ufalău (Teaca). Achităm anii 1892 și 1893. Mai resteză anii: 1894 până în prezent.

Călacea. Achităm an. 1900.

Sântimbru. Achităm an. 1900.

Boziaș. Achităm anii 1894, 1895, 1896 și 1897 până în 1 Maii.

Nagy-Lozna. Achităm an. 1900.

Sucutard. Achităm până la finea an. 1900.

Brescu. Achităm an. 1900.

Mediaș. Achităm an. 1899.

Ciugudul-de-șos. Achităm lunile Novembre și Decembre din an. 1897, și anii 1898 și 1899.

Bilbor. Aveți dreptate. Anul 1896 e achitat întreg prin plățirea din 22 Ian. 1897, și până la finea an. 1900 nu mai resteză nimic.

Editor și redactor răspunđător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Christoph-Sack

GRAUFARBIG, REIN.

SOFORT TROCKNEND

Christoph-Lack fără mîros și se uscă repentin.

DERECHTE

Christoph-Lack fără mîros și se uscă repentin.

CELBRÄUN MAHAGON

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

Cu veritabilul Christoph-Lack se pot vopsi (colora) padimentele caselor, fără de a se intrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are *mirosul cel nepăcut* cum și uscarea tărzie și scorbosă, ce o au vopselele și lacul de olei. A fără de acestea modul intrubunîntării lui e de tot simplu, în cât îl pôte face fie cine.

Depozite în: Sibiu: Franz Jahn Söhne. Blăș: Ludovic Schuller.

Veritabila pomadă englesă pentru conservarea pielii și săpunul „Borax” al Drului Iosif Kriegl,

1. Before. (înainte)

2. After. (după)

libere de ori ce materii oprite sau stricaciose, ofer cel mai renumit mijloc de curățire a pielii. O doză de pomadă și un săpun „Borax”, să spedeză pentru 3 corone 30 flieri, după înaintarea prețului.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Asemuațiunile postale să se adreseze la Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik in Pregrada bei Rohitsch.

Cumpărătorilor en gros li se ofere scădămint convenabil.

Comunicarea trenurilor
 prin gara Koküllöszög (Blăș)
 (valabil din 1 Octobree 1900).

cătră	gara		de la
Teuș — Tövis			
226	persone	persone	102
1258	mixt	mixt	226
785	accelerat	accelerat	904
Copșa — Kis-Kapus			
107	persone	persone	221
228	mixt	mixt	1256
905	accelerat	accelerat	734
Sóvárád			
325	mixt	mixt	1023
248			650

La espositiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui Antoniu Novotny (84) 18-52

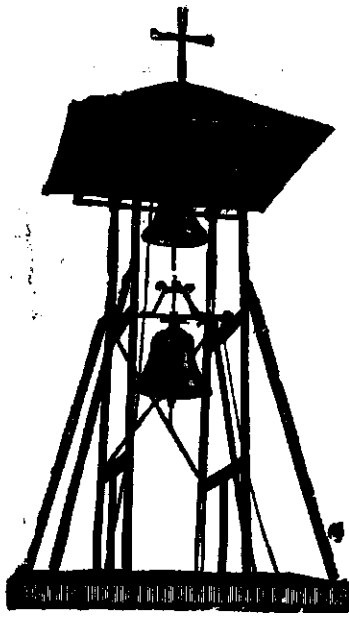
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sint bătute de o latre prin ceea ce sint mântnite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scananelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grăuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în toate țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în totă lumea pentru efectul sigur **Contra tuturor bolilor interne, de piept, plămâni, stomac și ficat.** Folosit ca mijloc extern, este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentic registrată în toate statele și provădută cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane mic s'au 6 mari duble spedate franco 4 corone. — Un borcan de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depozitelor din lume 1 coronă 40 flieri. — Se espedează numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătoare de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeu, ivit înainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greu și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; récorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoie și curăță toate ranele provădute prin impunseturi. O dosă spedită franco costă 1 coronă 80 flieri după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100.000 dose.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din totă lumea. Imitațiile să pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzensgel des A. Thierry.** Cel cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker
A. Thierry's Fabrik in Pregrada
 bei Rohitsch-Sauerbrunn.
 (Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
 (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 19-25